# ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

14. září 2006 *

Ve věci C-244/05,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Německo) ze dne 19. dubna 2005, došlým Soudnímu dvoru dne 7. června 2005, v řízení

**Bund Naturschutz in Bayern eV,**

**Johann Märkl a další,**

**Angelika Graubner-Riedelsheimer a další,**

**Friederike Nischwitz a další,**

proti

**Freistaat Bayern,**

* Jednací jazyk: němčina.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta (zpravodaj), P. Kūris, G. Arestis a J. Klučka, soudci,

generální advokát: L. A. Geelhoed,
vedoucí soudní kanceláře: B. Fülöp, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. dubna 2006,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Bund Naturschutz in Bayern eV U. Kalteneggerem a P. Rottnerem, Rechtsanwälte,

— za J. Märkla a další C. Deißlerem a A. Schwemerem, Rechtsanwälte,

— za F. Nischwitze a další A. Lehnersem a E. Schönefelderem, Rechtsanwälte,

— za Freistaat Bayern A. Brigolou a M. Dausesem, profesory, G. Schlappem a M. Wigetem, jako zmocněnci,

— za Komisi Evropských společenství M. van Beekem a M. Heller, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 18. května 2006,

vydává tento

## Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 3 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102, dále jen „směrnice").

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Bund Naturschutz in Bayern eV a dalšími 23 osobami na straně jedné (dále jen „žalobci") a Freistaat Bayern na straně druhé ve věci rozhodnutí o schválení projektu dálnice.

## Směrnice

3 Podle šestého bodu odůvodnění směrnice „je nutno podle stanoveného časového rozvrhu vyhlásit zvláštní oblasti ochrany s cílem vytvořit spojitou evropskou ekologickou síť, aby byla zajištěna ochrana nebo zachování přírodních stanovišť a druhů v zájmu Společenství v odpovídajícím stavu z hlediska jejich ochrany".

4 Článek 3 směrnice stanoví:

„1. Pod názvem NATURA 2000 bude vytvořena spojitá evropská ekologická síť zvláštních oblastí ochrany. Tato síť složená z lokalit s přírodními stanovišti uvedenými v příloze I a stanovišti druhů uvedenými v příloze II umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska jejich ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Síť NATURA 2000 zahrne i zvláště chráněná území označená členskými státy podle směrnice 79/409/EHS [Rady ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98)].

2. Každý členský stát přispěje k vytvoření sítě Natura 2000 v poměru, který odpovídá zastoupení typů přírodních stanovišť a stanovišť druhů uvedených v odstavci 1 na jeho území. Za tímto účelem vymezí každý členský stát v souladu s článkem 4 lokality jako zvláštní oblasti ochrany se zřetelem k cílům stanoveným v odstavci 1.

[...]“

5 Článek 4 směrnice zní následovně:

„1. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 1) a na základě příslušných vědeckých informací navrhne každý členský stát seznam lokalit, v němž bude uvedeno, jaké typy přírodních stanovišť z přílohy I a jaké druhy z přílohy II, původní pro toto území, se na jednotlivých lokalitách vyskytují. [...]

Seznam spolu s informacemi o každé lokalitě musí být do tří let po zveřejnění této směrnice předložen Komisi. [...]

2. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 2) a v rámci jak každé z pěti biogeografických oblastí uvedených v čl. 1 písm. c) bod[u] iii), tak celého území uvedeného v čl. 2 odst. 1, vypracuje Komise po dohodě s každým členským státem návrh seznamu lokalit významných pro Společenství, které vybere ze seznamů členských států, na nichž se vyskytuje jeden nebo více prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů.

Členské státy, kde lokality s výskytem jednoho nebo více typů prioritních přírodních stanovišť a prioritních druhů představují více než 5 % rozlohy jejich území, mohou po dohodě s Komisí požádat, aby kritéria uvedená v příloze III (etapa 2) byla pro jejich území při výběru všech lokalit významných pro Společenství uplatněna poněkud pružněji.

Seznam lokalit vybraných jako lokality významné pro Společenství, na nichž se vyskytuje jeden nebo více typů prioritních přírodních stanovišť nebo prioritních druhů, přijme Komise postupem podle článku 21.

3. Seznam uvedený v odstavci 2 bude vypracován do 6 let od oznámení této směrnice.

4. Jakmile je lokalita významná pro Společenství přijata postupem podle odstavce 2, vyhlásí příslušný členský stát co nejdříve [...] tuto lokalitu jako zvláštní oblast ochrany [...].

5. Jakmile je některá lokalita zařazena do seznamu uvedeného v třetím pododstavci odstavce 2, vztahuje se na ni ustanovení čl. 6 odst. 2, 3 a 4."

6 Podle čl. 6 odst. 1 směrnice stanoví členské státy pro zvláštní oblasti ochrany nezbytná ochranná opatření zahrnující v případě potřeby odpovídající plány péče vypracované speciálně pro dané lokality nebo integrované do jiných plánů rozvoje a vhodná opatření právního, správního nebo smluvního charakteru, která odpovídají ekologickým požadavkům typů přírodních stanovišť uvedených v příloze I a druhů uvedených v příloze II, jež se na těchto lokalitách vyskytují.

7 Článek 6 odst. 2, 3 a 4 směrnice stanoví:

„2. Členské státy přijmou vhodná opatření, aby v oblastech zvláštní ochrany vyloučily poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů ani [jakož i] vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice.

3. Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanovisko široké veřejnosti.

4. Pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádné alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě NATURA 2000. O přijatých kompenzačních opatřeních uvědomí Komisi.

Jestliže se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo [nebo] prioritní druhy, pak mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti [nebo] s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise."

8 Článek 7 směrnice stanoví: „Povinnosti vyplývající z ustanovení čl. 6 odst. 2, 3 a 4 této směrnice nahrazují povinnosti vyplývající z první věty čl. 4 odst. 4 směrnice 79/409/EHS, pokud jde o území označená podle čl. 4 odst. 1 nebo obdobně uznaná podle čl. 4 odst. 2 uvedené směrnice, a to ode dne provádění této směrnice nebo ode dne označení nebo uznání členským státem podle směrnice 79/409/EHS, podle toho, které datum je pozdější."

9 Podle článku 11 směrnice sledují členské státy stav přírodních stanovišť a druhů zmíněných v článku 2 z hlediska jejich ochrany se zvláštním zřetelem na prioritní typy přírodních stanovišť a prioritní druhy.

**Vnitrostátní právní úprava**

10 Zákon o spolkových komunikacích (Bundesfernstraßengesetz) stanoví mimo jiné podmínky pro výstavbu této kategorie komunikací.

11 Článek 17 tohoto zákona stanoví:

„(1) Výstavba nebo úprava spolkových komunikací podléhá předchozímu schválení plánu. V tomto ohledu je třeba zohlednit všechny veřejné a soukromé zájmy dotčené projektem, včetně dopadu tohoto projektu na životní prostředí.

[...]“

12 Znění čl. 10 odst. 1 bodu 5 spolkového zákona o ochraně přírody a krajiny (Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege) je následující:

„Ve smyslu tohoto zákona se za lokality významné pro Společenství považují lokality zařazené do seznamu uvedeného v čl. 4 odst. 2 třetím pododstavci směrnice 92/43/EHS, i když nebyly dosud vyhlášeny jako chráněné lokality ve smyslu tohoto zákona.“

13 Tento zákon stanoví v článcích 32 až 38 opatření určená k ochraně evropské ekologické sítě Natura 2000.

14 Článek 33 tohoto zákona stanoví za tímto účelem postup výběru lokalit, které mohou být následně Komisí schváleny. Odstavec 5 tohoto článku uvádí:

„Pokud byla lokalita zveřejněna [...]

[...]

všechny projekty, opatření, změny či vyrušování, které mohou mít vážné nepříznivé účinky na tuto lokalitu v jejích základních prvcích, které jsou nezbytné pro cíle ochrany, jsou v lokalitě významné pro Společenství až do provedení ochranných opatření zakázány [...]“

15 Znění první věty čl. 13b odst. 1 bavorského zákona o ochraně přírody, krajiny a rekreace ve volné přírodě (Gesetz über den Schutz der Natur, die Pflege der Landschaft und die Erholung in der freien Natur) je následující:

„Lokality významné pro Společenství jsou chráněny jako zvláštní oblasti ochrany podle čl. 4 odst. 4 směrnice 92/43/EHS [...]“

16 Článek 13c tohoto zákona stanoví:

„(1) Změny nebo vyrušování, které mohou mít citelný nebo trvalý účinek na celistvost oblastí, které jsou součástí lokalit významných pro Společenství nebo evropských ptačích rezervací a které mají zásadní význam vzhledem k cílům ochrany, které tyto lokality a rezervace sledují, jsou zakázány. Činnosti uvedené v předchozí větě jsou zakázány v lokalitách, které jsou předmětem konzultace, jelikož mohou mít citelný nebo trvalý účinek na biotopy nebo prioritní druhy, které se tam vyskytují.

(2) Projekty, které samostatně nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty mohou mít citelný nebo trvalý účinek na celistvost oblastí, které jsou součástí lokalit významných pro Společenství nebo evropských ptačích rezervací a které mají zásadní význam v souvislosti s cíly ochrany nebo zachování, které tyto lokality a rezervace sledují, jsou zakázány.

(3) Plány, které samostatně nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty mohou mít vliv na lokality významné pro Společenství nebo evropské ptačí rezervace, musí zohlednit jejich cíle ochrany a zachování.

[...]"

17 Článek 48 tohoto zákona stanoví:

„(1) Zaměstnanci nebo zmocněnci orgánů pověřených ochranou přírody, bavorského úřadu ochrany životního prostředí a obcí jsou oprávněni vstupovat na území, aby provedli kontroly, které jsou nezbytné pro splnění úkolů požadovaných tímto zákonem; toto oprávnění se vztahuje rovněž na členy poradních výborů na ochranu životního prostředí v rámci přípravy a konání schůzí. Toto ustanovení se použije zejména na přípravu opatření stanovených tímto zákonem a provádění zeměměřických prací, sondování půdy a obdobných operací. [...]

(2) Územně správní celky nebo orgány pověřené ochranou přírody [...] mohou až do přijetí prováděcích nařízení [...] vyhlásit nařízením nebo individuálním právním

aktem zákazy změny [...] na dobu nejvýše dvou let, aby zajistily předběžnou ochranu oblastí a prvků, které mají být chráněny, jestliže je třeba se obávat, že by změny ohrozily účel zamýšlených ochranných opatření; jestliže to zvláštní okolnosti vyžadují, může být tato lhůta prodloužena nejvýše o jeden rok. Toto opatření nesmí být přijato, pokud orgány pověřené ochranou přírody nebo příslušné územně správní celky neuplatní současně nebo bezprostředně po něm konečné řízení o ochraně.

(3) Od oznámení oblasti, která má být chráněna, [...] až do vstupu v platnost ochranného nařízení je ve stanovených přírodních oblastech ochrany během doby nejvýše jednoho roku zakázána jakákoli změna, s výhradou odporujících ustanovení podle odstavce 2 stanovených v nařízení nebo individuálním právním aktu. Zákonné užívání půdy zůstává stejné jako v okamžiku oznámení. Tento následek musí být v oznámení uveden."

**Skutkový základ sporu a předběžné otázky**

18 Žalobci v původním řízení se ohrazují proti výstavbě úseku Forstinning-Pastetten nové dálnice A94 München-Mühldorf-Simbach-Pocking. V plánu posouzení potřeb pro spolkové dálnice bylo toto spojení kvalifikováno jako „prioritní potřeba".

19 V rámci plánování tohoto díla je trasa od místa Forstinning kontroverzní. Stávající spolková silnice B 12, v jejímž koridoru je plánována převážná část výstavby nové dálnice A 94, prochází vesnicí Haag (dále jen „trasa Haag").

20 Rozhodnutím ze dne 7. března 2002 vláda Horního Bavorska schválila projekt výstavby úseku Forstinning-Pastetten dálnice A 94, délky 6,2 km, a zamítla trasu Haag ve prospěch trasy vedoucí více na sever vesnicí Dorfen (dále jen „trasa Dorfen"). Z výběru trasy Dorfen vyplývá, že dálnice A 94 přechází zejména řeky Hammerbach a Isen, jakož i jejich přítoky Lappach, Goldach a Rimbach.

21 V projednávaném případě se jedná o části oblastí, které byly vymezeny německými orgány dne 29. září 2004 jako lokality vhodné jako lokality významné pro Společenství. Tyto oblasti jsou označeny následovně:

— Strogn, Hammerbach, Kollinger Bach (DE 7637-371),

— údolí řeky Isen a její přítoky (DE 7739-371),

— kolonie netopýra ušatého ve vrchovině Dolního Bavorska (DE 7839-371).

22 Podle ekologických údajů o těchto oblastech existuje v lokalitě DE 7637-371, jakož i v lokalitě DE 7739-371 typ prioritního přírodního stanoviště uvedeného v příloze I směrnice a zapsaného v seznamu pod názvem „Lužní lesy s olší lepkavou (*Alnus glutinosa*) a jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*)".

23 Krom toho v oblasti trasy Haag německé orgány vymezily následující doplňující chráněné území:

— lesy Ebersberg a Grosshaag (DE 7837-371).

24 Předkládající soud, kterému žalobci v původním řízení předložili věc, zdůrazňuje, že zrušení rozhodnutí o schválení ze dne 7. března 2002, které požadují uvedení žalobci, může připadat v úvahu pouze tehdy, pokud existují nenapravitelné chyby v posouzení zájmů, nebo porušení práva Společenství, zejména pokud je třeba se domnívat, že sporné plánování má významný vliv na chráněná území, která jsou určena za účelem jejich uznání jako lokality významné pro Společenství.

25 Za těchto podmínek Bayerischer Verwaltungsgerichtshof jednak přiznal odkladný účinek žalobám a jednak rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jaký režim ochrany vyžaduje čl. 3 odst. 1 směrnice 92/43 [...], ve spojení s šestým bodem odůvodnění této směrnice a s ohledem na zákaz přijímání jakéhokoli opatření, které může ohrozit uskutečnění cílů Smlouvy [ES] podle čl. 10 druhého pododstavce ES [...] v návaznosti na rozsudek Soudního dvora ze dne 13. ledna 2005 ve věci [Dragaggi a další, (C-117/03, Sb. rozh. s. I-167)] pro lokality vhodné jako lokality významné pro Společenství, zejména pro lokality

s prioritními typy přírodních stanovišť nebo s prioritními druhy, předtím, nežli jsou zařazeny do seznamu lokalit významných pro Společenství přijatého Komisí [...] podle postupu uvedeného v článku 21 výše uvedené směrnice?

2) Jaký důsledek má pro tento režim ochrany skutečnost, že výše uvedené lokality jsou již uvedeny na státním seznamu lokalit členského státu předloženém Komisi podle čl. 4 odst. 1 směrnice 92/43?

3) Splňuje vnitrostátní režim ochrany dotčených lokalit za podmínek stanovených v čl. 48 odst. 2 [bavorského zákona o ochraně přírody a krajiny a rekreace ve volné přírodě] požadavky práva Společenství uvedené v čl. 3 odst. 1 směrnice 92/43, ve spojení s šestým bodem odůvodnění této směrnice při zohlednění zákazu přijímání jakéhokoli opatření, které může ohrozit uskutečnění cílů Smlouvy uvedeného v čl. 10 druhém pododstavci ES?"

26 V rámci svých posouzení týkajících se sporu, který mu je předložen, se Verwaltungsgerichtshof táže, zda režim ochrany, který je třeba určit, představuje režim ochrany spadající do práva Společenství nebo zda musí členské státy zajistit ochranu vymezených oblastí pomocí opatření, přijatých výhradně v rámci vnitrostátního režimu ochrany. Na odpovědi na tuto otázku totiž závisí pravidla a kritéria, jakož i faktické podmínky, na jejichž základě je třeba posoudit předvídatelné účinky v souvislosti se sporným plánováním.

27 Verwaltungsgerichtshof uvádí, že nelze vyloučit, že toto plánování má významný vliv na typ prioritního stanoviště „lužní lesy". Konstatuje, že v projednávaném případě zamýšlená trasa prochází a určitým způsobem několikrát „protíná" integrovaný aluviální systém (řeka Isen a její přítoky). Je třeba rovněž zohlednit účinky na oblast způsobené hlukem, výfukovými plyny, zastíněním způsobeným mosty, odvodňováním pod mosty, toxickými látkami z vozovky, jakož i zavedením netypických druhů rostlin během výstavby.

28 Verwaltugsgerichtshof konečně uvádí, že určení závažnosti předpokládaných účinků na oblast vymezenou za účelem jejího zařazení do seznamu lokalit významných pro Společenství závisí rovněž na otázce, zda směrnice ukládá povinnost posílit ochranu takové oblasti před jejím zařazením do tohoto seznamu.

## K předběžným otázkám

*K první a druhé otázce*

29 V těchto otázkách, které je třeba posuzovat společně, se předkládající soud zabývá režimem ochrany použitelným na lokality, které byly vymezeny příslušnými vnitrostátními orgány za účelem jejich uznání jako lokality významné pro Společenství, avšak jejichž zařazení do seznamu je předmětem budoucího rozhodnutí Komise.

30 Předkládající soud vznáší konkrétně jednak otázku právní povahy uvedeného režimu ochrany a jednak otázku jeho skutkových znaků.

31 Úvodem je třeba připomenout, že proces vymezení lokalit za účelem jejich zařazení do seznamu lokalit významných pro Společenství je upraven ustanoveními uvedenými v článcích 3 a 4 směrnice.

32 Jak vyplývá z čl. 3 odst. 2 směrnice, rozhodnutí příslušných vnitrostátních orgánů o vymezení lokality, která může být přijata jako prvek, který je součástí evropské ekologické sítě zvláštních oblastí ochrany, představuje první etapu procesu, který vede k vytvoření sítě Natura 2000.

33 V této souvislosti musí být vědecká hodnocení a rozhodnutí, která identifikují přírodní stanoviště a druhy, zejména ty, které mají prioritní povahu, přijata s přihlédnutím k výběrovým kritériím stanoveným v příloze III směrnice.

34 V dalším průběhu tohoto procesu přísluší Komisi vypracovat na základě uvedených kritérií po dohodě s každým členským státem návrh seznamu lokalit významných pro Společenství, na nichž se vyskytuje jeden nebo více prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů.

35 Pokud jde o úroveň ochrany uplatnitelné na lokality uvedené na státním seznamu předloženém Komisi, je třeba připomenout, že režim ochrany zvláštních oblastí ochrany, který je stanoven v čl. 6 odst. 2, 3 a 4 této směrnice, se použije podle čl. 4 odst. 5 směrnice na lokalitu od okamžiku, kdy je v souladu s čl. 4 odst. 2 třetím pododstavcem této směrnice zařazena do seznamu lokalit vybraných jako lokality významné pro Společenství, který přijme Komise.

36 Z toho vyplývá, jak rozhodl Soudní dvůr v bodě 25 výše uvedeného rozsudku Dragaggi a další, že ochranná opatření stanovená v čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice se použijí pouze na lokality, které jsou zařazeny do seznamu lokalit vybraných jako lokality významné pro Společenství.

37 Soudní dvůr však v bodě 26 tohoto rozsudku zdůraznil, že z toho nevyplývá, že členské státy nemusí chránit lokality od okamžiku, kdy navrhnou jejich zařazení podle čl. 4 odst. 1 směrnice do státního seznamu předloženého Komisi jako lokality vhodné jako lokality významné pro Společenství.

38 Soudní dvůr dospěl v bodě 29 tohoto rozsudku k závěru, že pokud se jedná o lokality vhodné jako lokality významné pro Společenství uvedené na státních seznamech předložených Komisi, mezi kterými mohou být uvedeny zejména lokality, které jsou místem výskytu prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů, musí členské státy podle směrnice přijmout ochranná opatření „vhodná" k zajištění uvedeného ekologického zájmu.

39 Jelikož se vnitrostátní soud zabývá tím, jak je třeba vykládat povinnost přijmout taková „vhodná" ochranná opatření, konkrétněji jaká jsou kritéria uplatnění režimu

ochrany lokalit vymezených příslušnými vnitrostátními orgány, je třeba připomenout, že jak Soudní dvůr zdůraznil ve svém rozsudku ze dne 7. listopadu 2000, First Corporate Shipping (C-371/98, Recueil, s. I-9235, body 22 a 23), k vypracování návrhu seznamu lokalit významných pro Společenství, který vede k vytvoření spojité evropské ekologické sítě zvláštních oblastí ochrany, musí mít Komise k dispozici vyčerpávající seznam lokalit, které představují na vnitrostátní úrovni důležitý ekologický zájem v souvislosti s cílem ochrany přírodních stanovišť, jakož i planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů uvedených v této směrnici. Pouze tímto způsobem je totiž možné uskutečnit cíl stanovený v čl. 3 odst. 1 směrnice, a to zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém na celém evropském území členských států z hlediska jejich ochrany nebo tento stav obnovit.

40 Soudní dvůr rovněž v bodě 23 tohoto rozsudku upřesnil, že vzhledem k tomu, že při vypracovávání státního seznamu lokalit nemůže členský stát přesně a podrobně znát stav stanovišť v jiných členských státech, nemůže sám od sebe vyloučit lokality, které představují na vnitrostátní úrovni důležitý ekologický zájem v souvislosti s cílem ochrany, aniž by ohrozil uskutečnění tohoto cíle na úrovni Společenství.

41 V důsledku toho si musí být Komise jista, že má k dispozici vyčerpávající seznam lokalit vhodných jako zvláštní oblasti ochrany, jelikož vytvoření těchto oblastí směřuje ke spojité evropské ekologické síti. Z toho rovněž vyplývá, že v okamžiku rozhodnutí, které Komise musí přijmout, musí lokality určené členskými státy odrážet stav, na základě kterého byla provedena vědecká hodnocení potenciálních lokalit významných pro Společenství.

42 Pokud by tomu tak nebylo, hrozilo by totiž narušení rozhodovacího procesu Společenství, který je založen nejen na celistvosti lokalit tak, jak jsou oznámeny členskými státy, ale který je rovněž charakterizován ekologickými porovnáváními různých lokalit navrhovaných členskými státy, a Komise by tedy nemohla v dotyčné oblasti plnit své úkoly.

43 Je třeba dodat, že podle přílohy III, etapy 2, bodu 1 směrnice „[v]šechny lokality určené členskými státy v první etapě, které jsou místem výskytu prioritních přírodních stanovišť nebo druhů, budou pokládány za lokality významné pro Společenství". Tyto lokality jsou tedy určené k zařazení do seznamu, který musí Komise přijmout.

44 Vzhledem k výše uvedeným úvahám musí členské státy ohledně lokalit, které byly určeny za účelem jejich zařazení do seznamu Společenství, přijmout vhodná ochranná opatření, aby byly zachovány ekologické charakteristiky uvedených lokalit.

45 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v souladu s přílohou III, etapou 1 směrnice odrážejí ekologické charakteristiky lokality určené příslušnými vnitrostátními orgány kritéria hodnocení, která jsou zde uvedena, a sice stupeň zastoupení typu přírodního stanoviště, jeho rozlohu, strukturu a jeho funkci, početnost a hustotu populace druhů vyskytujících se v lokalitě, rysy stanoviště důležité pro dotčené druhy, stupeň izolace populace druhů vyskytujících se v lokalitě, jakož i hodnotu lokality pro ochranu typu dotčeného přírodního stanoviště nebo druhů.

46 Členské státy tedy nemohou povolit zásahy, které by mohly vážně ohrozit ekologické charakteristiky lokality tak, jak je definována uvedenými kritérii. Tak je tomu

zejména v případě, že hrozí, že zásah buď zmenší značným způsobem rozlohu lokality nebo způsobí vymizení prioritních druhů, které se vyskytují v lokalitě, nebo konečně způsobí zničení lokality nebo zánik jejích reprezentativních charakteristik.

47 Je tedy namístě odpovědět na první a druhou otázku tak, že režim vhodné ochrany použitelný na lokality uvedené na státním seznamu, který byl předložen Komisi podle čl. 4 odst. 1 směrnice, vyžaduje, aby členské státy nepovolily zásahy, které mohou vážně ohrozit ekologické charakteristiky těchto lokalit.

*Ke třetí otázce*

48 Touto otázkou požaduje vnitrostátní soud výklad práva Společenství ohledně způsobů uplatnění výše uvedeného režimu ochrany.

49 Co se týče uplatnění režimu ochrany použitelného na dotčené lokality, přísluší členským státům přijmout veškerá opatření, která si tyto lokality vyžadují.

50 V tomto ohledu spadají použitelná procesní pravidla do vnitrostátního právního řádu každého státu, avšak za podmínky, že nejsou méně příznivá než pravidla, která upravují podobné situace vnitrostátní povahy, a že v praxi neznemožňují nebo

nadměrně neztěžují výkon práv přiznaných právním řádem Společenství (viz v tomto smyslu zejména rozsudky ze dne 14. prosince 1995, Peterbroeck, C-312/93, Recueil, s. I-4599, bod 12, a ze dne 16. května 2000, Preston a další, C-78/98, Recueil, s. I-3201, bod 31).

51 V důsledku toho je namístě odpovědět na třetí otázku tak, že členské státy musí přijmout v souladu s ustanoveními vnitrostátního práva veškerá opatření, která jsou nezbytná pro zamezení zásahů, které mohou vážně ohrozit ekologické charakteristiky lokalit, které jsou uvedeny na státním seznamu předloženém Komisi. Vnitrostátnímu soudu přísluší posoudit, zda se jedná o takový případ.

## K nákladům řízení

52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) **Režim vhodné ochrany použitelný na lokality uvedené na státním seznamu, který byl předložen Komisi Evropských společenství podle čl. 4 odst. 1 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, vyžaduje, aby**

**členské státy nepovolily zásahy, které mohou vážně ohrozit ekologické charakteristiky těchto lokalit.**

2) **Členské státy musí přijmout v souladu s ustanoveními vnitrostátního práva veškerá opatření, která jsou nezbytná pro zamezení zásahů, které mohou vážně ohrozit ekologické charakteristiky lokalit, které jsou uvedeny na státním seznamu předloženém Komisi Evropských společenství. Vnitrostátnímu soudu přísluší posoudit, zda se jedná o takový případ.**

Podpisy.